ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 21ης Ιουλίου 2011 *

Στην υπόθεση C-284/10,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunal Supremo (Ισπανία) με απόφαση της 20ής Απριλίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Ιουνίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Telefónica de España SA

κατά

Administración del Estado,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. Šváby, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský και T. von Danwitz (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Μαΐου 2001,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Telefónica de España SA, εκπροσωπούμενη από τον J. García San Miguel y Orueta, procurador, επικουρούμενο από τον M. Ferre Navarrete, abogado,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Rodríguez Cárcamo και M. Muñoz Pérez,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes και S. Gonçalves do Cabo,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Braun και G. Valero Jordana,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6 της οδηγίας 97/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Απριλίου 1997, σχετικά με κοινό πλαίσιο γενικών και ειδικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (ΕΕ L 117, σ. 15).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Telefónica de España SA (στο εξής: Telefónica) και της Administración del Estado σχετικά με την πράξη επιβολής φόρου που εξέδωσε η Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (επιτροπή αγοράς τηλεπικοινωνιών, στο εξής: CMT) για το έτος 2000, όσον αφορά την καταβολή φόρου στον οποίο υπόκεινται οι κάτοχοι γενικών και ειδικών αδειών παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε τρίτους.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 97/13

3 Από την πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/13 προκύπτει ότι η εν λόγω οδηγία σκοπούσε στην «πλήρη ελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και υποδομών έως την 1η Ιανουαρίου 1998, με μεταβατικές περιόδους για ορισμένα κράτη μέλη».

4 Κατά την τρίτη αιτιολογική σκέψη της ίδιας οδηγίας, «θα πρέπει να καθιερωθεί κοινό πλαίσιο για γενικές και ειδικές άδειες που χορηγούνται από τα κράτη μέλη στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών».

5 Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/13 διευκρίνιζε ότι «για την επίτευξη στόχων δημοσίου συμφέροντος προς όφελος των τηλεπικοινωνιακών χρηστών απαιτείται η θέσπιση όρων που θα συνοδεύουν τις άδειες» και ότι «το κανονιστικό καθεστώς στο πεδίο των τηλεπικοινωνιών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη διευκόλυνσης της εισαγωγής νέων υπηρεσιών καθώς και την εκτεταμένη εφαρμογή των τεχνολογικών βελτιώσεων».

6 Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω οδηγίας προέβλεπε ότι η οδηγία «πρόκειται, κατά συνέπεια, να συμβάλει σημαντικά στην είσοδο νέων φορέων στην αγορά, με την προοπτική της ανάπτυξης της κοινωνίας των πληροφοριών».

7 Κατά τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/13, «οποιαδήποτε τέλη ή επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις στα πλαίσια διαδικασιών χορήγησης αδειών θα πρέπει να βασίζονται σε κριτήρια αντικειμενικά, αμερόληπτα και διαφανή».

8 Όσον αφορά τα τέλη και τις επιβαρύνσεις διαδικασιών γενικών αδειών, το άρθρο 6 της εν λόγω οδηγίας προέβλεπε τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί χρηματοδοτικών συνεισφορών στην παροχή καθολικής υπηρεσίας σύμφωνα με το παράρτημα, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα τέλη που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις στα πλαίσια των διαδικασιών χορήγησης αδειών αποσκοπούν αποκλειστικά στην κάλυψη των διοικητικών δαπανών, χορήγησης, διαχείρισης, ελέγχου και εκτέλεσης του εφαρμοστέου συστήματος γενικών αδειών. Τα τέλη αυτά δημοσιεύονται κατά ενδεδειγμένο και επαρκώς λεπτομερή τρόπο, ώστε να είναι ευχερώς προσιτά.»

9 Όσον αφορά τα τέλη και τις επιβαρύνσεις ειδικών αδειών, το άρθρο 11, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας όριζε τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα τέλη που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις ως μέρος των διαδικασιών χορηγήσεως αδειών αποσκοπούν αποκλειστικά στην κάλυψη των διοικητικών δαπανών που συνεπάγεται η έκδοση, [η] διαχείριση, [ο] έλεγχος και [η] εκτέλεση της εκάστοτε ειδικής αδείας. Τα τέλη των ειδικών αδειών είναι ανάλογα προς τις σχετικές εργασίες και δημοσιεύονται κατά ενδεδειγμένο και επαρκώς λεπτομερή τρόπο, ώστε οι εν λόγω πληροφορίες να είναι ευχερώς προσιτές.»

Η οδηγία 2002/20/ΕΚ

10 Η οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) (ΕΕ L 108, σ. 21), και, συγκεκριμένα, η τριακοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της ορίζει τα εξής:

«Οι τυχόν εφαρμοστέες διοικητικές επιβαρύνσεις θα πρέπει να είναι σύμφωνες προς τις αρχές του συστήματος γενικών αδειών. Αντί αυτών των κριτηρίων κατανομής των επιβαρύνσεων, μια δίκαιη, απλή και διαφανής εναλλακτική μέθοδος θα μπορούσε να είναι, π.χ., μια κλείδα κατανομής βάσει του κύκλου εργασιών. Όταν οι διοικητικές επιβαρύνσεις είναι πολύ χαμηλές, ένα κατάλληλο σύστημα θα ήταν οι κατ' αποκοπήν επιβαρύνσεις ή συνδυασμός κατ' αποκοπή επιβαρύνσεων με ένα στοιχείο βασιζόμενο στον κύκλο εργασιών.»

11 Όσον αφορά τις εν λόγω διοικητικές επιβαρύνσεις, το άρθρο 12 της οδηγίας 2002/20 έχει ως εξής:

«1. Κάθε διοικητική επιβάρυνση που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν δίκτυο ή υπηρεσία βάσει γενικής άδειας ή στις οποίες έχει χορηγηθεί δικαίωμα χρήσης:

α) συνολικά, καλύπτει μόνον τις διοικητικές δαπάνες που θα προκύψουν από τη διαχείριση, τον έλεγχο και την επιβολή του συστήματος γενικών αδειών και των δικαιωμάτων χρήσης και των ειδικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, […] και

β) επιβάλλεται στις επιμέρους επιχειρήσεις κατά αντικειμενικό, διαφανή και αναλογικό τρόπο, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι πρόσθετες διοικητικές δαπάνες και οι συναφείς δαπάνες.

2. Όταν οι εθνικές κανονιστικές αρχές επιβάλλουν διοικητικές επιβαρύνσεις, δημοσιεύουν ετήσια ανασκόπηση των διοικητικών δαπανών τους και του συνολικού ποσού των επιβαρύνσεων που συγκεντρώνονται. Ανάλογα με τη διαφορά μεταξύ του συνολικού ποσού των επιβαρύνσεων και των διοικητικών δαπανών, γίνονται κατάλληλες αναπροσαρμογές.»

Το εθνικό δίκαιο

12 Το άρθρο 71 του νόμου 11/1998 περί των τηλεπικοινωνιών, της 24ης Απριλίου 1998 (*BOE* αριθ. 99, της 25ης Απριλίου 1998, σ. 13909, στο εξής: νόμος 11/1998), ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που μπορεί να επιβληθεί στις επιχειρήσεις για τη χρηματοδότηση καθολικής υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 39 και τον τίτλο III, κάθε κάτοχος γενικής ή ειδικής άδειας για την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους, υποχρεούται να καταβάλει στην Administración General del Estado ετήσιο τέλος μη υπερβαίνον το δύο τοις χιλίοις των ακαθαρίστων εσόδων εκμεταλλεύσεως για την κάλυψη των δαπανών, περιλαμβανομένων των δαπανών διαχειρίσεως, που συνεπάγεται για την [CMT] η εφαρμογή του καθεστώτος γενικών και ειδικών αδειών που θεσπίζει ο παρών νόμος.

Για τους σκοπούς της προηγουμένης παραγράφου, ως ακαθάριστα έσοδα νοούνται τα συνολικά έσοδα του κατόχου της γενικής ή ειδικής άδειας, τα οποία προέρχονται από την εκμετάλλευση των δικτύων ή την παροχή των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

Το τέλος καταβάλλεται ετησίως. Η διαδικασία εισπράξεώς του ρυθμίζεται κανονιστικώς.

Για τους σκοπούς της προηγουμένης παραγράφου, ο νόμος περί του γενικού κρατικού προϋπολογισμού καθορίζει ετησίως, λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση μεταξύ των εσόδων που προέρχονται από την είσπραξη του τέλους και των δαπανών που συνεπάγεται η έκδοση και ο έλεγχος της εκμεταλλεύσεως των γενικών και ειδικών αδειών, το ποσοστό που πρέπει να εφαρμοστεί επί των ακαθαρίστων εσόδων εκμεταλλεύσεως της επιχειρήσεως, εντός του προβλεπόμενου στο άρθρο αυτό ορίου, για τον καθορισμό του ποσού του τέλους.

Η διαφορά μεταξύ των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό σχετικών εσόδων και των πράγματι εισπραττομένων λαμβάνεται υπόψη για τη μείωση ή την αύξηση του ποσοστού που θα καθορισθεί με τον νόμο περί του γενικού κρατικού προϋπολογισμού του επομένου έτους. Επιδιωκόμενος σκοπός είναι η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των εσόδων από την είσπραξη των τελών και των δαπανών που συνεπάγεται η εν λόγω δραστηριότητα της [CMT].»

13 Η τελευταία αυτή διάταξη εφαρμόστηκε με το βασιλικό διάταγμα 1750/1998, της 31ης Ιουλίου 1998, περί ρυθμίσεως των τελών που επιβάλλει ο νόμος 11/1998 (*BOE* αριθ. 205, της 27ης Αυγούστου 1998, σ. 29227), του οποίου τα άρθρα 3 έως 8 ορίζουν τα εξής:

«*Άρθρο 3.*

Γενεσιουργός αιτία του φόρου

Συνιστά γενεσιουργό αιτία του φόρου η δραστηριότητα της [CMT] με σκοπό την εφαρμογή του καθεστώτος των γενικών ή ειδικών αδειών για την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.

Άρθρο 4.

Φορολογούμενοι

Φορολογούμενοι είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι κάτοχοι των γενικών ή ειδικών αδειών για την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.

Άρθρο 5.

Φορολογητέα βάση

Η φορολογητέα βάση αποτελείται από τα ακαθάριστα έξοδα εκμεταλλεύσεως του αντιστοίχου έτους, όπως καθορίζονται στο άρθρο 71 του νόμου περί των τηλεπικοινωνιών.

Άρθρο 6.

Ποσοστό του πρόσθετου τέλους

Το αρχικώς εφαρμοστέο ποσοστό είναι το καθοριζόμενο στην τρίτη μεταβατική διάταξη, παράγραφος 1, καθόσον δεν αντικαθίσταται από το προκύπτον με την εφαρμογή της ισχύουσας την κρίσιμη ημερομηνία νομοθεσίας.

Άρθρο 7.

Οφειλόμενος φόρος

Είναι αυτός που προκύπτει από την εφαρμογή επί της φορολογητέας βάσεως του ποσοστού του ισχύοντος πρόσθετου τέλους το οποίο θεσπίζεται με τον αντίστοιχο νόμο περί του γενικού κρατικού προϋπολογισμού.

Άρθρο 8.

Απαιτητό του φόρου

Ο φόρος καθίσταται απαιτητός στις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους.

Ωστόσο, αν για αιτία μη καταλογιστέα στον δικαιούχο, τα αποτελέσματα της γενικής ή ειδικής άδειας παύσουν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου, το τέλος θα καταβληθεί κατά την ημερομηνία εκπληρώσεως της προϋποθέσεως αυτής.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

14 Η Telefónica άσκησε ενώπιον του Audiencia Nacional προσφυγή κατά των πράξεων επιβολής φόρου που εξέδωσε σε βάρος της η CMT, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση του δικαστηρίου αυτού της 10ης Φεβρουαρίου 2004, με την αιτιολογία ότι υφίστατο πλήρης αντιστοιχία μεταξύ της γενεσιουργού αιτίας του φόρου, ήτοι της κατοχής γενικών ή ειδικών αδειών, και της φορολογικής βάσεως, που συνίσταται στα

ακαθάριστα εισοδήματα του κατόχου της άδειας. Η Telefónica άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Tribunal Supremo.

15 Κρίνοντας ότι η επίλυση της διαφοράς που επιβλήθηκε στην κρίση του εξαρτάται από την ερμηνεία της οδηγίας 97/13, το Tribunal Supremo αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Παρέχει η οδηγία 97/13 και, μεταξύ άλλων, το άρθρο 6, τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιβάλλουν στον κάτοχο γενικής άδειας την καταβολή ετησίων τελών υπολογιζομένων βάσει ενός ποσοστού των ακαθαρίστων εσόδων εκμεταλλεύσεως του αντίστοιχου έτους, μη υπερβαίνοντος το 2 τοις χιλίοις, για τη χρηματοδότηση των δαπανών, περιλαμβανομένων των δαπανών διαχειρίσεως, που συνεπάγεται για τον οργανισμό τηλεπικοινωνιών η εφαρμογή του καθεστώτος γενικών και ειδικών αδειών, καθώς ορίζει το άρθρο 71 του [νόμου 11/1998];»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

16 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 6 της οδηγίας 97/13 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντίκειται σε ρύθμιση κράτους μέλους θεσπίζουσα τέλος σε βάρος των κατόχων γενικών αδειών υπολογιζόμενο ετησίως βάσει των ακαθαρίστων εισοδημάτων εκμεταλλεύσεως των υποκειμένων στον φόρο και προοριζόμενο για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών που σχετίζονται με την εφαρμογή του καθεστώτος χορηγήσεως γενικών αδειών.

17 Συναφώς, διευκρινίζεται ευθύς εξαρχής ότι, μολονότι η επίμαχη εθνική ρύθμιση έχει εφαρμογή στους κατόχους τόσο γενικών όσο και ειδικών αδειών, εντούτοις η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά μόνον την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 97/13 περί των τελών που επιβάλλονται στους κατόχους γενικών αδειών.

18 Όπως προκύπτει από την πρώτη, την τρίτη, την τέταρτη και την πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/13, η οδηγία αυτή αποτελεί ένα από τα μέτρα που έχουν θεσπιστεί για την πλήρη ελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και υποδομών. Προς τούτο προβλέπει ένα κοινό πλαίσιο για τα συστήματα χορήγησης αδειών, σκοπός του οποίου είναι να διευκολύνει αποτελεσματικά την είσοδο νέων επιχειρηματικών φορέων στην αγορά. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει, αφενός, κανόνες σχετικούς με τις διαδικασίες χορήγησης των αδειών και με το περιεχόμενο των εν λόγω αδειών και, αφετέρου, κανόνες σχετικούς με τη φύση, αλλά ακόμα και με την έκταση, των χρηματικών επιβαρύνσεων που συνδέονται με τις διαδικασίες αυτές και τις οποίες μπορούν να επιβάλλουν τα κράτη μέλη στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (αποφάσεις της 18ης Σεπτεμβρίου 2003, C-292/01 και C-293/01, Albacom και Infostrada, Συλλογή 2003, σ. I-9449, σκέψεις 35 και 36, καθώς και της 10ης Μαρτίου 2011, C-85/10, Telefónica Móviles España, Συλλογή 2010, σ. I-1575, σκέψη 20).

19 Το κοινό πλαίσιο στην καθιέρωση του οποίου αποσκοπεί η οδηγία 97/13 δεν θα είχε καμιά πρακτική αποτελεσματικότητα, αν τα κράτη μέλη ήταν ελεύθερα να καθορίζουν τις φορολογικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις του οικείου τομέα. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλλουν άλλα τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις στο πλαίσιο των διαδικασιών χορηγήσεως των αδειών πέραν εκείνων που προβλέπει η οδηγία αυτή (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2006, C-339/04, Nuova società di telecomunicazioni, Συλλογή 2006, σ. I-6917, σκέψη 35, και προαναφερθείσα απόφαση Telefónica Móviles España, σκέψη 21).

20 Όπως διευκρινίζεται στη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/13, οι επιβαρύνσεις αυτές πρέπει να στηρίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία δεν εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις και είναι διαφανή. Επιπροσθέτως, δεν πρέπει να αντίκεινται στον σκοπό της ολοσχερούς ελευθερώσεως της αγοράς, η οποία συνεπάγεται το πλήρες άνοιγμα της αγοράς αυτής στον ανταγωνισμό (προαναφερθείσες αποφάσεις Albacom και Infostrada, σκέψη 37, και Telefónica Móviles España, σκέψη 22).

21 Όσον αφορά, ειδικότερα, τα τέλη που τα κράτη μέλη επιβάλλουν στις επιχειρήσεις κατόχους γενικών αδειών, το άρθρο 6 της οδηγίας 97/13 προβλέπει ότι, πέραν των χρηματοοικονομικών συνδρομών στην παροχή της καθολικής υπηρεσίας, αποκλειστικός σκοπός των εν λόγω τελών είναι η κάλυψη των διοικητικών δαπανών που σχετίζονται με τις διαδικασίες χορηγήσεως γενικών αδειών.

22 Από τη διατύπωση του άρθρου αυτού προκύπτει ότι τα εν λόγω τέλη μπορούν να καλύψουν μόνον τα τέλη που αφορούν τέσσερις διοικητικές δραστηριότητες, ήτοι τη χορήγηση, τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή του ισχύοντος καθεστώτος χορηγήσεως γενικών αδειών.

23 Μολονότι τα εν λόγω τέλη είναι δυνατό να καλύπτουν τις καλούμενες «γενικές» διοικητικές δαπάνες, εντούτοις οι δαπάνες αυτές πρέπει να αφορούν μόνον τις τέσσερις προμνησθείσες στην προηγούμενη σκέψη δραστηριότητες, οπότε τα οικεία τέλη δεν μπορούν να περιλαμβάνουν δαπάνες αφορώσες άλλα καθήκοντα, όπως τη γενική δραστηριότητα εποπτείας της ρυθμιστικής αρχής και ιδίως τον έλεγχο των ενδεχομένων καταχρήσεων δεσπόζουσας θέσεως. Πράγματι, αυτό το είδος ελέγχου βαίνει πέραν των αυστηρά περιορισμένων εργασιών που συνεπάγεται η εφαρμογή των γενικών αδειών (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά τα τέλη που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 11 της οδηγίας 97/13, απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2006, C-392/04 και C-422/04, i-21 Germany και Arcor, Συλλογή 2006, σ. I-8559, σκέψεις 32, 34 και 35).

24 Επιπλέον, τα τέλη που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο διαδικασιών χορηγήσεως γενικών αδειών πρέπει, όπως προβλέπει αυτό καθαυτό το άρθρο 6 της οδηγίας 97/13, να αποτελεί αντικείμενο προσήκουσας και αρκούντως λεπτομερούς δημοσιεύσεως προς διευκόλυνση της προσβάσεως στις σχετικές πληροφορίες.

25 Αντιθέτως, το άρθρο 6 της οδηγίας 97/13 δεν προβλέπει ούτε ειδικό τρόπο καθορισμού του ποσού του εν λόγω τέλους, ούτε τις λεπτομέρειες εισπράξεώς του.

26 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι είναι θεμιτή η εκ μέρους των κρατών μελών επιβολή στους κατόχους γενικών αδειών τέλους όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, προς χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της αρμόδιας για τη διαχείριση του συστήματος γενικών αδειών εθνικής αρχής, το ποσό της οποίας πρέπει να καθοριστεί βάσει αντικειμενικών κριτηρίων τα οποία δεν εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις και είναι διαφανή.

27 Προκύπτει επίσης ότι το εν λόγω τέλος μπορεί να καλύψει μόνον τις δαπάνες που απορρέουν από τις αναφερθείσες στη σκέψη [22] της παρούσας αποφάσεως διοικητικές δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, το σύνολο των εσόδων που αποφέρει στα κράτη μέλη η είσπραξη του εν λόγω τέλους δεν μπορεί να υπερβαίνει το σύνολο των σχετικών με τις γενικές αυτές άδειες δαπανών, στοιχείο που οφείλει να εξακριβώσει το αιτούν δικαστήριο.

28 Ωστόσο, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Telefónica με τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, η οδηγία 97/13 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι πρέπει να υφίσταται σαφής συσχετισμός μεταξύ του ποσού του επιβαλλόμενου στον υποκείμενο στον φόρο τέλους και των δαπανών στις οποίες πράγματι υποβλήθηκε η εν λόγω αρμόδια εθνική αρχή όσον αφορά τον οικείο φορολογούμενο για συγκεκριμένη περίοδο, δεδομένου ότι καμία διάταξη της οδηγίας 97/13 δεν επιτάσσει τέτοιο συσχετισμό.

29 Συναφώς, επισημαίνεται, αφενός, ότι η οδηγία 97/13 περιορίζεται, με τα άρθρα της 6 και 11, στην επισήμανση ότι τα επιβαλλόμενα στους κατόχους τόσο γενικών όσο και ειδικών αδειών τέλη μπορούν να έχουν αποκλειστικώς «ως σκοπό» την κάλυψη των διοικητικών εξόδων που αφορούν τη χορήγηση, τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή του ισχύοντος καθεστώτος χορηγήσεως γενικών ή ειδικών αδειών. Αφετέρου, μολονότι το άρθρο 11, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας αυτής προβλέπει ρητώς ότι το ποσό του επιβαλλόμενου τέλους πρέπει να είναι ανάλογο προς τον όγκο εργασίας που απαιτεί (βλ., επ' αυτού, την προαναφερθείσα απόφαση i-21 Germany και Arcor, σκέψη 39), πρέπει εντούτοις να τονιστεί ότι το άρθρο 6 δεν επιτάσσει σχέση αναλογίας μεταξύ του τέλους που επιβάλλεται για τη χορήγηση

γενικών αδειών και του όγκου εργασίας που απαιτείται για τη χορήγηση, τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή των αδειών αυτών στον υποκείμενο στον φόρο.

30 Υπέρ της διαπιστώσεως αυτής συνηγορεί, εξάλλου, το άρθρο 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση, το οποίο, μολονότι η οδηγία αυτή δεν έχει εφαρμογή ratione temporis στην υπόθεση της κύριας δίκης, προβλέπει, στην παράγραφο 1, στοιχείο β΄, ότι οι διοικητικές δαπάνες που συνεπάγεται η εφαρμογή του καθεστώτος γενικής άδειας κατανέμονται μεταξύ των μεμονωμένων επιχειρήσεων αναλογικώς. Ως εκ τούτου, το προβλεπόμενο στο εν λόγω άρθρο 12 κριτήριο αναλογικότητας δεν αφορά τη σχέση μεταξύ του επιβαλλόμενου για τις γενικές άδειες τέλους και του απαιτούμενου όγκου εργασίας, αλλά την κατανομή μεταξύ υποκειμένων στον φόρο των διοικητικών δαπανών.

31 Ως προς το ζήτημα αν τα κράτη μέλη δικαιούνται να καθορίσουν, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της επίμαχης στην κύρια δίκη νομοθεσίας, το ποσό του εν λόγω τέλους βάσει των ακαθαρίστων εισοδημάτων εκμεταλλεύσεως των υποκειμένων στον φόρο, πρέπει να γίνει δεκτό, αφενός, όπως επισήμαναν η Ισπανική και η Πορτογαλική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή με τις γραπτές παρατηρήσεις που υπέβαλαν ενώπιον του Δικαστηρίου, ότι πρόκειται περί κριτηρίου αντικειμενικού, διαφανούς και μη εισάγοντος δυσμενείς διακρίσεις. Αφετέρου, αυτό το κριτήριο καθορισμού δεν είναι, όπως τόνισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, άσχετο προς τις δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται η αρμόδια εθνική αρχή.

32 Υπό τις συνθήκες αυτές, η οδηγία 97/13 δεν μπορεί να απαγορεύσει στα κράτη μέλη να καθορίσουν δυνάμει του άρθρου 6 της ίδιας αυτής οδηγίας το ποσό τέλους βάσει των ακαθαρίστων εισοδημάτων εκμεταλλεύσεως των υποκείμενων στον φόρο.

33 Υπέρ της ερμηνείας αυτής συνηγορεί, εξάλλου, η τριακοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας για την αδειοδότηση, κατά την οποία ο κύκλος εργασιών μπορεί να θεωρηθεί ως δίκαιο απλό και διαφανές κριτήριο κατανομής του εν λόγω τέλους μεταξύ των κατόχων γενικών αδειών.

34 Όσον αφορά το ζήτημα αν τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν στους κατόχους γενικών αδειών υποχρέωση καταβολής ετήσιου τέλους για την κάλυψη διοικητικών δαπανών, επισημαίνεται ότι στους κατόχους γενικής άδειας μπορεί να επιβληθεί υποχρέωση καταβολής τέλους προοριζόμενου για την κάλυψη, πέραν των δαπανών χορηγήσεως της γενικής άδειας, των δαπανών διαχειρίσεως, ελέγχου και εφαρμογής της άδειας κατά την περίοδο ισχύος της. Πρόκειται για δαπάνες που αφορούν δραστηριότητες ασκούμενες εν γένει αδιαλείπτως μετά τη χορήγηση γενικής άδειας. Προς τούτο, το άρθρο της οδηγίας 97/13 δεν απαγορεύει την περιοδική επιβολή στους κατόχους γενικών αδειών τέλους για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών που σχετίζονται με τις διαδικασίες χορηγήσεως γενικών αδειών, όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης ετήσιο τέλος.

35 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6 της οδηγίας 97/13 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει ρύθμιση κράτους μέλους επιβάλλουσα στους κατόχους γενικών αδειών ετήσιο τέλος υπολογιζόμενο βάσει των ακαθαρίστων εισοδημάτων εκμεταλλεύσεως των υποκειμένων στον φόρο, το οποίο σκοπεί στην κάλυψη των διοικητικών δαπανών χορηγήσεως, διαχειρίσεως, ελέγχου και εφαρμογής των αδειών αυτών, εφόσον το σύνολο των εσόδων που αποφέρει στο εν λόγω κράτος μέλος η είσπραξη του οικείου τέλους δεν υπερβαίνει το σύνολο των ως άνω διοικητικών δαπανών, στοιχείο που οφείλει να εξακριβώσει το αιτούν δικαστήριο.

Επί των δικαστικών εξόδων

36 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 6 της οδηγίας 97/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Απριλίου 1997, σχετικά με κοινό πλαίσιο γενικών και ειδικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει ρύθμιση κράτους μέλους επιβάλλουσα στους κατόχους γενικών αδειών ετήσιο τέλος υπολογιζόμενο βάσει των ακαθαρίστων εισοδημάτων εκμεταλλεύσεως των υποκειμένων στον φόρο, το οποίο σκοπεί στην κάλυψη των διοικητικών δαπανών χορηγήσεως, διαχειρίσεως, ελέγχου και εφαρμογής των αδειών αυτών, εφόσον το σύνολο των εσόδων που αποφέρει στο εν λόγω κράτος μέλος η είσπραξη του οικείου τέλους δεν υπερβαίνει το σύνολο των ως άνω διοικητικών δαπανών, στοιχείο που οφείλει να εξακριβώσει το αιτούν δικαστήριο.

(υπογραφές)